

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden September' 10-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia és Irlandia.

Már rég' kihirdettetett, hogy London városa közönségének tanácsa egy nevezetes gyűlést akar tartani. E' megtörtént Augustus' 21-dikén a' Polgármesternek előlülése alatt. A' tanácskozás' fő tárgya volt az ország' nyomorúságos 's nyughatatlanokdító állapotjának megvizsgálása. Flower nevű tag volt a' beszéllő, ki a' tanácskozás alá vétendő tárgyat különbkülömb czikkelekben előadta. A' nyomorúságos állapot' okainak lerajzolásán kezdette beszédét. A' hosszúsas hadakozást, melyet Anglia oly sok esztendőig viselt, az idegen Státusoknak fizetett hadi segedelmeket, a' Státus' vagyonával való rossz gazdálkodást, 's a' többi, hordotta elő 's erősítette, hogy ezeknek következése volna, a' népnek mostani nagy insegue és nyomorúságos állapotja; 's az Országlószéket nagyon gyalázta érte. Azt javasolta mindenek felett, hogy mindenféle szükségtelen és *Sine-Cura* hivatalokat töröljenek-el. Mikor leg jobban beszéllett azonközben az Orátor, ugy elállott a' szava, hogy lehetetlen volt hallani, melyre nézve Thoms on nevű tag folytatta helyette az előadásnak 's jóvallásoknak további olvasását. Utánna Hunt nevű tag állott-fel, a' ki minden pontokat rendre felvén, azokat magasztalta 's azoknak meg-erössítettét jóvallotta, a' mint végezetre közönségesen helybeis hagyván a' gyűlés minden felbördött pontokat, meghatározta,

hogy kéro' levelat készítsenek a' Régens Princzhez, és ezt maga a' Polgármester 's a' Politziái fő Birák adják által a' thronuson ülő Princznek. Mind egygyütt 16-ton vagynak a' meghatározott pontok. A' hét elsőket azt foglalják magokban, hogy mik legyenek a' jelenlévő szükségnek okai. A' nyoltzadikban a' fejeztetik-ki, hogy ez a' szükség vagy inseq, minden szükségtelen hivataloknak és *Sine-Cura* fizetéseknek eltöröltetését, 's átaljában azt kívánja, hogy a' Státus' vagyonával való gazdálkodás jobbra állítsassék, 's nagyobb kimélléssel költetessék. A' 9-dik pontban a' Parlamentum' jelenvaló állapotjának megváltoztattása (reformáltatása) kérettetik. A' tizedikben minden Grófságoknak, városoknak, 's Parokhiáknak javasoltatik az egész országban, hogy haladék nélkül mindenütt öszszegyülekezvén, minden módon azon iparkodjanak, hogy a' taksák lejjebb szállitathassanak, a' Státus' gazdálkodásának minden ágai legszorosabb kimélléssel folytattassanak, minden szükségtelen hivatalok és *Sine-Cura* fizetések eltöröltessenek, és hogy a' Parlamentumnak reformáltatását megnyer-ni lehessen. A' hátra lévő pontokban azok a' közönséges formálítások intéztetnek-el, melyekkel a' Princznek ez a' kéro' irás, a' bévett rendtartásokkal megegygyezőleg által fog adattatni.

Irlandiában annyira ment némely nyughatatlanokdóknak gonoszsága, hogy a' főb-
hek közölök fenyegetődző hircleléseket ad-

Itak-ki az országban az eránt, hogy az olyan lakosok, a' kik árendában jószágokat bírnak, az árendapénzt meg ne mérészeljék fizetni a' tulajdonosoknak. Ezen gonoszok közé tartozott *Bourke* nevű ember is némely czimborássaival egygyütt, a' kik néhányan közelébről megfogartatván a' *Limmeriki* Esküttek' ítélszéke eleibe állítottak 's ezen napokban halálra ítéltettek, reájok bizonyosodván, hogy *Dillon* nevű árendánst feleségével egyetemben nagy kegyetlenséggel megölték, azért, hogy árendájának egy részét megfizette annak, a' kitől a' jószágot árendába bírta.

A' Ministeriális Kurirban ilyen Szent *Honai* levél jött-ki, a' melly Jun. 19-dik napján indult ezen szigetről: — „Megérkezvén ide *Sir Hudson Lowe* (az új Kormányozó), a' következett napon *Bonaparté*-hoz akart menni Admirális *Cockburnéval* 's *Read* nevű Oberslajtnántal 's más néhány kísérelével: de *Bonaparte* nem akarta elfogadni látogatását, azzal mentvén magát, hogy beteg. Minthogy azonközben a' látogatók jól tudták, hogy nintsen semmi baja, tehát a' következett napon ismét megjelentek nálla. Eleintén ekkor is betegségével mentegette magát egy darabig, hanem végezetre egyenesen tudokraadatta nekik a' doigot, a' melly enuyiben állott, hogy ő a' Kormányozó úr' látogatását telyességgel el nem fogja fogadni, ha Admirális *Cockburne* is velle egygyütt leszen, a' kit ő gyűlöl. Azután bément hozzá a' Kormányozó a' több kísérelével, hanem az Admirálisnak ki kellett maradni. Valami fél óráig beszélgettek egygyütt *Olasz* nyelven; a' Kormányozó' kíséreléhez is szollott holmi apróságokrol *Bonaparte* valami keveset. Kérdezősködött egyről másrol tőlök. Egygyik a' kérdéseit félbe akarta szakasztani, azt mondván, hogy neki *Elba* szigetén is volt szerentséje eleibe botsáttatni, de *Bonaparte* erre semmit sem ügyelvén tovább folytatta kérdéseit, mind addig, míg elvégezte. Ek-

kor hozzá fordulván *Bertrand*, a' ki ezt az Ánglust *Elba* szigetén is béműtatta volt neki, reá emlékeztette — „Igen, igen (é' képpen felelt neki *Bonaparte*), jut eszembe, hogy láttam őtet *Porto Ferrajában*“ — 's azután Generális *Montresorrol* és *Ladi Sanderől* kérdezősködött tölle. — „*Bonapartén* zöld kaput volt, a' melly szint most is nagyon látszik kedvelleni. A' gombjain különbféle állatoknak, kutyáknak, rókáknak, 's egyebeknek képei voltak. *Anglia* ellen keservesen panaszolkodott, azért, hogy ezen szigetre küldötték; azt mondotta, hogy a' *Kalabriaiaknak* *Múrattal való bánása*, mustra lehetne ahozképpest, a' mint az Ánglusok bántak ő velle. *Helena* szigetét, maga is a' velle lévőik is *Kétségbeesés*' szigetének nevezik. — „Én azonközben (így végzi tudósítását az író) éppen nem találom az ittvaló lakást ilyen rosznak. A' ház, melyben *Bonaparte* lakik, jó készületű; de vannak itt, ha kell, más szép házak is; fátzánok, vad pávák, 's egyéb madarak is találtatnak; fogoly madarak' dolgában bőségünk van.“

A' miket ezen újságunk' elején a' Londoni polgárok' tanácsának gyűléséről íránk, méltó leszen azokhoz a' Londoni újabb levelekhől még ezeket is hozzájuk adni: — A' gyűlésnek *Hunt* nevű tagja azt hozta elő *Lord Camden* ellen, hogy ő azon 38,400 font Sterlinekből álló *Sine-Cura* fizetésből, mellyet minden munka és fáradság nélkül veszen a' nemzettől, tsak 100 font Sterlinget és így minden font Sterlingtől tsak 3 penninget (kis pénzt) adott a' maga inséget szenvedő hazafitársainak a' veszedelemből való kiragadtatásokra; és hogy *Princz Coburg* is a' *Koronaörökösnével* a' maga hitvesével egygyütt, a' kik a' folyó esztendőben 120,000 font Sterlinget kaptak a' nemzettől, tsak 400 font Sterlinekből álló adományra határozhatták reá megokat; 's vége-

zetre, hogy, a' minél gyalázatosabb dolog nem lehet, még egy Frantziától (Hertzeg Berrytól) is elfogadtak az Anglusok, 200 font Sterlingeket. A' még eddig, Angliának minden gazdagjaitól öszszegyülekezett ígéreteknek egész summája nem telt többre 33,000 font Sterlingnél, az az annyinál, a' mennyit Lord Camden esztendőnként, Sine-Cura kap a' nemzettől. — Még az a' különöség is elő fordult a' Londoni közönség' tanásának ezen tsudalatos gyűlésében, hogy Flower nevű tag, Bonapartét, mint a' Religiói Szabadságnak áthatatos barátját, Thomson pedig Lord Wellingtont, mint a' Despotismusnak bajnokját, úgy rajzolták le. — Hunt még azt is javasolta, hogy a' Pitt' álló képét vettessék ki a' Londoni közönség' tanásházának szalájából! —

A' Londoni Kurír, mint illik is egy Ministeriális újsághoz, nagyon felindult ennek a' közönség' illetlen gyűlésének és tanátskozásának resultátumán; ő ezt csak a' Demagogusok' mesterkedéseiknek tulajdonítja, 's azt erősíti, hogy azok a' végzések, mellyek ezen tanátskozásban meghatározottak, telyességgel nem a' Londoni nagyobb kereskedőknek, bankósoknak, és manufaktúristáknak gondolkozása. Előbeszéli továbbá ugyan ezen újság, hogy a' Ministerek, a' nélkül hogy velle ditsekednének, melly sok féle kimélléseket tettek csak a' Parlamentum' üléseinek bérekesztetésétől fogva is. a' Státus' gazdálkodásának külömbkülömb ágainál. Az ármádát 10,000 emberrel kevesítették; az ágyúzóknak költségét 4 millióról egyre szállították; sok féle Commissariatusi tisztségek' számát megkissebbítettek, némelyeket egészszen eltörölttek, 's még több ilyen gazdasági intézeteket munkába vettek.

Irlandiában oly nagyon megfogyatkozott a' pengő pénz, hogy a' szegényebb em-

berek, a' kik holmi lopásért-miért perbe idéztetvén, Prokurátorra van szükségek, ezeknek, ha az ő ügyeket felveszik és védelmezik, *naturáléval* is fizetnek. Egy ilyennek nem régen, egy fazékvaját, egy másnak 6 pisztrangot, egy harmadiknak 6 tsukat ígértek az ő Clienseik; tsak valólják fel a' pereket.

Nem régen említettük, hogy Amérikában mitsoda gondolkodással legyenek 's mitsoda törvényt hoztak a' *Virginiaiak*, a' duelláló emberekre nézve. Hogy miképpen gondolkodjanak ugyan ezen dologról *Irlandiában* a' Törvénytudók, kihozhatni az itt következő példából: — Egy ember a' maga bajnoktársát, *duellálásközben* megölvén, ítélszék' eleibe hivatott. Az ő Prokurátora, a' kire ügyének védelmezését bízta, ilyen állatással állott elő a' Törvénszék' eleibe: Egy oly *duellum*, melyben a' bajnokok, a' betsületes emberek között szokásban lévő formálításokat megtartják, a' törvények előtt ezeknek tselekedeteket nem teszi bűnössé. — Több az, hogy a' Birák, minekutánna az említett Prokurátor a' maga állatásának igaz voltát egy ideig mütöggatta 's a' maga öszszekeresett erősségei által támogatta volna, őtet azért, nem tsak hogy meg nem dorgálták, hanem ártatlannak lenni is nyilatkoztatták.

A f r i k a .

Nem régen említettük, hogy mitsoda gondolkodással legyen az Angliai tudósoknak egy része arról az *Afriakai* tolvaj Fejedelmek ellen való hadakozásról, melynek kimenetelét, vagy legalább elkezdődését, egy időtől fogva ily nagy figyelmetességgel várja a' világ. Elő hoztunk valami keveset abból az okoskodásból is, melly a' Londoni *Quarterley Review* nevű tudós újságlevelkben világ' eleibe hotsátattott. Megjegyeztük, hogy azt tartják Londonban, hogy ezen cikkelyt Ministeriális nagy ember, tudniillik az Admiraltásnak egygyik Ti-

toknokja irta és hirdette volna ki a' nevezett újságban, azért, hogy a' közönség; a' melly a' maga figyelmetességét ily nagyon ezen tárgyra fordította, ennek mind két oldaláról tudjon itélni. Mi is méltónak tartjuk ezen cikkelyt egy kevéső bővebbetskén ide iktatni: —

Ugy látszik, ezek az Anglus író' szavai, hogy az előbbeni hosszas hadakozásnak közönséges békessegen történt végződése, arra a' gondolatra vezérlette az Európai tengeri Hatalmasságokat, hogy az Afrikai Barbarus Státusok' ragadozó Systemájának is véget vessenek. Hogy mitsoda eszközök jóváltattak ezen célnak elérhetésére: nem tudjuk: tsak mint mind ezeknek resultatumjokat láttuk azt, hogy egy Admirálisunk (*Exmouth*) ezen Barbarus Fejedelmeknél egy hadi hajós tsoportal megjelent vala, és hogy az ő oda lett evezésének következése a' vala, hogy az Afrikai tolvaj Státusok minden keresztény rabszolgáknak elbotsátatására és arra is lekötelezték magokat, hogy a' Középtengeri Kisebb Hatalmasságokkal békessegre lépnek; a' Nagyobb Hatalmasságoknak pedig önnön tettésekre és szabadságokra bizattatott hogy mind eddig, magok védelmezzék magokat. —

Ez a' Resultatum, bár mi elégtévő lehetett volna is magában, tsakugyan meg nem nyerte a' közönséges helybehagyattatást, sőt ellenben e'féle képtelen (absurdus) kiabálásra adott okot: hogy nem kell ezen (vad) Státusokkal semmi egygyezéseket kötni; eltörölő hadakozást kell ezek ellen folytatni; egy szóval, egy egész Szent Szövetséget kell minden Keresztény Hatalmasságok között felállítani, arra, hogy ezen Hitnélkül való nemzetek ellen egy Keresztes háborut indítsanak. —

Ha Európa még valaha egy ilyen tébolyodásba találna esni, ezen esetben a' Legkeresztényebb (Frantzia) Király volna az, a' kinek magát mint a' Keresz-

ténység' Hérosának a' Keresztény armáda fő vezérévé tenni kellene. Erre nézve nem nagy hitelt adhatunk mi annak a' hírnek is, hogy a' Barbarus Fejedelem nem régiben oly szívesen összeölelkezett volna a' nálla lévő Frantzia Konzállal. De minden e'féle tekintetektől elvonván elménket, mi Anglusok, önnön magunkra nézve tsak emnyit mondhatunk, hogy nekünk a' mi characterünk egy átaljában meg nem engedi azt, hogy a' mit rollunk sok Udvariak 's külső Ministerek feltesznek, tudniillik, hogy magunkat ezen Státusok ellen való kitétel által veszedelmeztessük, megtsalekedjük. Egy levelezője annak a' Társaságnak, melly magát (a' Sidney Smith' előlülése alatt) egyesítette, így fejezi-ki azt, a' mit tollunk a' velle egyformalog gondolkozők kívánnának:

„Ha szintén, úgy mond, ellenkezne is Angliának kereskedésbeli haszna ennek a' Barbarusok ellen való plánumnak végrehajtásával, a' nép' gondolkodása azonközben 's a' Parlamentumnak a' Szeretsen rabszolgák eránt eddig kinyilatkoztatott végzéseit tsakugyan meg nem engedik nekünk, hogy feltéhezzük, hogy emez kereskedésbeli haszonkeresés azt az iparkodást semmivé tehesse, mellyet tollunk az emberiség, a' vallás, és a' megvilágosodás ily nyilvánosságosan kívánnak. Mikor *Maltát*, ezt a' Kereszténység' oltalmazó bástyáját, Anglia magának elfoglalta, egyszersmind azt a' köteleességet is magára kellett venni, hogy a' Középtengeren előforduló minden történetekért kezeskedjék.“ — Egy más levelezője ugyantsak a' nevezett Társaságnak, így fejezi-ki magát: — „Mint hogy Anglia a' *Jerusalemi Szent János'* örökségét által vette; tehát az is köteleessége neki, hogy a' tengert tisztán tartsa a' tengeri tolvajoktól.“ — Egy harmadik levelezője ugyan ezen Társaságnak, nem akar semmi egyébről, hanem tsak a' Barbarusoknak kiirtattatásokról hallani, és a' Lord *Exmouth'* kötését

felettebb boszszantónak lenni tartván, e képpen szoll: — „*Anglia*, melly Máltának 's a' Hét szigeteknek birtokában lévén ezen tengeri tulvajokat, egy intés által a' magok' barlangjokba bekergethetné, soha le nem fogja mosni magáról azt a' motskot, hogy a' vellek való új kötés által, Európának új bilintseket vetett a' lábaira.“ —

Mi úgy itelünk, így folytatják szavai-
kat a' *Quarterly - Review*' írói, hogy ezek az idegen országi írók, a' kik felöllünk ilyen hangon beszélnek, oda céloznak, hogy bennünket arra vegyenek, hogy ezen nemokos keresztes hadakozásba belé avassuk magunkat, azért, hogy majd osztán az ő Országlószeikeik vehessék a' hasznót abbol a' kétségbeesés' állapotjából, a' melyre mi jutni fognánk, ha olyan bolondok lennénk, hogy az ő tanátlásaikat kövessük. Jól tudják ezek azt, hogy mi Anglusok minden *Ritteri* munkára hajlandók, 's az emberiségnek nevében mindeure reávéttethetők vagyunk: hanem most, kinyilatkoztatjuk nekik, hogy mit tudjuk azt, hogy a' föld' golyobissának ezen a' felén lakó nemzetek között az Anglus nemzetnek kell ezen próbatételbe való avatkozásban, a' legutolsóznak lenni. Tudjuk mi azt is, hogy vannak még nekünk sok oly okos emberek, a' kik elfogják országunkat tartóztatni attól, hogy a' külső országi fetsegéseket 's eg ybetegetkedő *philantropiának* elmefuttatásait ne kövesse, 's belé ne botrassa magát egy oly hadakozásba 's oly költségbe, a' melly által neki semmivé kellene tétettetni. —

Hogy mi erre az Afrikai hadakozást illető kérdésre megfelelünk, bárom pontokrol kell azt tekintenünk. Az első ez: Belé állhat-e Anglia a' Barbarus Státusoknak megluktattatások végett, valamelly szövetségbe, úgy, hogy az okosságnak 's betsületnek réguláit meg ne sértse? — Hogy Angliának a' Középtengeren jó állást szerezhessenek eleitől fogva ezen iparkodtak Státusunk' megvilágosodott emberei; Spanyol és Fran-

zia országok pedig azon, hogy onnét az Anglusokat elkergethessék. Melly sok millióba került nekünk már *Gibraltárnak* és *Máltának* birtoka! Már pedig ezek az erős tanyák, az, eleségre nézve egészen más idegen helyektől függenek. *Anglia* nem mindenkor elégséges arra, hogy ezen két tanyának, mikor hadakozás' idején oda 30,000 emberek kívántatnak, a' tulajdon magáébol elégséges eleséget szolgáltatasson; megtörténhet, hogy pestis vagy sárga hideglelés miatt sem mindenkor lehet oda Angliából egyenesen szállítani az eleséget. Hadakozásnak idején, tsak a' *Feketetenger-ről*, az *Archipelagusrol*, *Egyiptomból*, 's meg a' *Barbarus* Státusoktól kaphatjuk oda a' gabonát. Azonban tapasztaltuk, hogy a' lefolyt hosszú hadakozás alatt a' három első helyekről gyakran semmit sem hozhatunk; tsak a' *Barbarus* Státusok nem hagyta-
tak-el ezen tekintetben bennünket soha, a' mikor tsak nállok is éhség nem uralkodott. Bolondság és háladatlan-ság lenne tehát az, hogy Anglia abba a' *Szent Ligába* béálljon, a' mellyet *Sir Sidney Smith* és az ő külső országi barátjai elintéztek. Sőt ez nem tsak *bolondság*, hanem *hiúszegés* is lenne: Angliának *Algiriával*, *Tunissal*, és *Tripolissal* való Kötései régibbek, mint az akár melly más Hatalmassággal való; mint-hogy az 1662-dik esztendőben vettek származásokot: a' *Marokkóval* való pedig 1721-ben. Ezek a' Kötések minden időben jól megtartattak. Ezekben ilyen batározás találtatik: —

„Rabszolgává soha egy Anglus alattvaló sem tétethetik, vagy mint rabszolga el nem adattathatik, hamindjárt, mint útas, ellenséges hajón találtatna is; minden Anglus hajók, mellyeknek az Admiralitástól leszen passusok, szabadon és megmozdtatás (visitáltatás) nélkül útozhatnak a' tengeren; a' hajótörést szenvedő Anglus hajóknak portékaik nem foglaltathatnak-el, 's az ő hajós embereik nem tétethetnek rabszol-

gákká; végezetre, az Anglus hajók a *Barbariai* különböző kikötőhelyekben, magoknak eleséget szerezhetnek, a' nélkül, hogy valami adót fizetni tartoznának? — Ha megtörtént is olykorolykor az, hogy ezen Státusoknak engedetlen alattvalói ezeket a' kötések megsejtették: mi tsakugyan mindenkor kaptunk elégtételt. — Erre ugyan azt mondhatná valaki, hogy Kapitány *Croker*, a' ki nem régen *Algiriánál* vala, azt írta onnét, hogy: *Ezek a' rút tengeritolvajok, ezek a' hitetlenek, Anglus zászlót merészlettek felszurni, 's az által az idegen hajókat magokhoz közel tsalták, hogy ágyúikkal béérhessék; 's oly Olasz hajókat is elfogdostak, a' mellyek Anglus Kommandánsoknak passusaiikkal eveztek!* — De hát Kapitány *Croker* nem tudja-e még azt, hogy idegen zászlót felszurni 's az által az idegen hajókat közel tsalni, a' tengeren közönséges szokás, és hogy az igaz zászlót tsak akkor köteleztetik kifüggeszteni az ember, mikor már az első lövést akarja tenni? Nintsen-e Kapitány *Croker*nek magának is minden féle nemzetbéli zászlója a' hajóján? Nem tudja-e ő, hogy a' feljebb említett Kötésekben tsak azoknak a' passusoknak szentsége van meghatároztatva, a' mellyeken ezen kifejezések találtnak *passes de la méditerranée*, 's a' mellyekre az Admirális Lordja, vagy annak valami más képviselője, a' Király' nevét és czimerét feltette, és aláírta? — és végezetre, hogy ezek a' passusok tsak Anglus alattvalóknak, idegeneknek pedig nem adattathatnak? — A' Barbarus Hatalmasságok e'szerént az Anglus nevet telyességgel meg nem bántották.

az által, ha a' tengeri szokás szerént Anglus zászlót függesztettek-ki, vagy valami oly passust meg nem betsültek, mellyeket Anglus Kommandánsok adtak más oly idegen hajóknak, mellyekről a' feljebb említett Kötésekben emlékezet nintsen. Bámulhatunk azon, hogy az Anglus Kommandánsok és Konzulok e'féle kötésekkel ellenkező passusok által a' könnyen hívó idegeneknek életjüket és tulajdonaikat veszedelemre kitehették! "

(A' többi következih).

Spanyol Ország.

Mint mondják a' Spanyol Országlovászok a' folyó September' elején 24,000 emberekből álló expedíziót szándékozott Mexikó felé útnak indítani, a' melly expedízió nagy figyelemességgel várták. Ebben mind azok a' Spanyol jó tisztek részt vehetnek, a' kik magokat az utolsó Frantzia hadakozásban megkülömböztették. Néhány *Linea* és *Fregát* hajók rendeltettek-ki az expedízió elkisíresére és fedezésére. Egy fő vezér alatt, kinek neve még meg nem tudatott, négy Generál-Laltánatok fogják kommandírozni a' seregeket. Hallatott, hogy *Portugallia* is 8000 emberekkal és néhány hadi hajókkal fogja ezen expedízióban segíteni a' Spanyol Királyt.

Anglus újságok erőssítik, hogy a' *Biscayai* kikötőhelybe igen kemény rendelések érkeztek az Angliai, gyapotból való áruportékák ellen, mellyek által ezek nagyon tilalmaztatnak. Már sok ilyen tiltott portékát elvettek.

Sept. 6-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 314 forintot.
 — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért 14 fl. 56 krt.
 Sept. 7-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 310 1/4 forintot.
 — egy Császári aranyért 14 fl. 50 kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 16 krt
 Sept. 9-ik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 324 1/6 forintot —
 egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 18 kr. adtak

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesten September' 4-dik napján költ levelekben, ezeket olvassuk:

E' most el múlt vásár a' nagyában árulóokra nézve jó, de az apródonként áruló Kolmárookra nézve igen középszerű volt. Különösen látszhatik, hogy a' szarvasmarháknak az ára nagyon leszállott: ellenben a' lovak nagy áron kelték. — (Lásd hátul a' laistromot).

Báró O-Brien Urata' Kerper Regiment' Obersterét, 's Mária Theresia Rendének Vitézét Ó Felsége az ő Hadi érdemeiért, 's különösen Magyar Országra nézve tett szolgálatiért, több Magyar familiákkal való összekapcsoltatására nézve is minden Taxa nélkül Indiginává (Hazafúvá) tenni méltóztatott. —

A' Borokkal való kereskedésnek a' Saxoniai Udvar különös kedvezést engedett; mert a' Cseh Országi Borokat a' szokott Vámok fizetése mellett Saxoniába bebotsáttatni engedte; a' Magyar Országiakat pedig ugyan azon Vám fizetés mellett engedte bevitetni, a' millyent a' Frantzia boroktól fizetnek.

Ó Felségének kegyelmes végzése által T. T. Borbola Mihály -Ur a' Nagy-Váradi Királyi Akademiánál a' Természeti Törvény Tanítójává neveztetett.

Erdély Ország.

Erdélyben néhai T. Fő Tisztelendő Abats János Superintendens helyébe a' Nagy-Enyedi Theologiae Professor és Gen. Not. T. T. Bodola János Ur Ó Felsége által confirmáltatván, Junius hónap' folytában ilendő pompával lépett ezen egyházi fő hivatalába. Ez a' alkalmatossággal Kézdi-Vásárhelyen papi Gyűlés (Gen. Synodus) tartatott, mellyen Gr. Mihó, Gr. Kun, és más

Fő Méltóságok jelen voltak. A' Gyűlés elején Generális Notariusnak választatott T. Marosi Mihály Ur. Papoknak szenteltettek 23 ifjak. Emlékezetet érdemelnek Ti Keresztes Urnak derék prédikációja, a' k. a' N. Enyedi Collegiumban Sz. Írást magyarázó Professor; T. Miháldi Mihály Dési Pap ékes Oratioja, és az Új Superintendens Urnak fontos Beszédje, mellyet a' Vallásnak minden Társaságokban való szükségesség voltáról tartott.

Elegyes Dolgok.

Fascher de la Pagerie Stepháni kisasszony pert indított a' Párisi alsó Törvényszék előtt, Arember Hertzeg ellen, azt erősítvén, hogy őtet csak a' Napoleon kényszerítésére, édes anyjának megegygyezése nélkül, adták ezen Hertzegnek feleségül; a' házasság az ő erősítése szerint különben sem ment soha tökéletességre: melyre nézve azt kívánja, hogy őtet válasszák-el ezen Hertzegtől.

A' Perpignani Esküttek' ítélőszéke 15 hónapig tartó fogságra ítélte a' Fitoni Papot, Abbé Aurussit, azért, hogy Julius' 30-dikán olyan prédikációt tartott, a' melyben sértő kifejezések fordultak elő az Országlószék ellen.

A' Frantzia part mellett a' Dieppei öbölben, az Ánglus levelek szerint nagy szerentsétlenség történt. A' múlt hónap' 17-dikén megérkezvén oda Chcesman nevű Ánglus Kapitány a' Nancy nevű tsajkával, tsak az öbölben állapodott-meg, 's a' kikötőhelybe bé nem evezett, a' melly gyanus dolognak látszott lenni a' vámosnak. Ó tehát 20-szad magával 19-dikben reggeli 4 órákor oda evezett, 's kényszeríteni akarta az Ánglus Kapitányt, hogy evezzen-bé a' kikötőhelybe. Ez nem sietett a' béevezés sel. A' Frantzia vámos tehát ő reá tüze' adatott; 's az első lövés senkit sem érvén

másodszor is kommandírozott. Ekkor két golyó is érte a Kapitányt, egyik derékban, a másik nyakszint. Azután a hajóra is felmentek a vámosok, azt a kikötőhelybe vitték, ott megmotozták, hogy valyon nintsen-e valami tiltalmas portéka rajta, de semmit nem találtak: a szegény Kapitány pedig két óra múlva kimúlt a világból, egy özvegyet és tíz árva hagyván maga után. Ez a történet kétségkívül szoros vizsgálás alá fog vétettetni.

Ha valami tudósítások, mellyek mostanság érkeztek Amerikából, meg találnak valóságosulni, a Terra Firmai vidékeken szerentsélen kimenetellel koronáztattak meg az insurgens vezér Bolivar' eleinten szerentsés iparkodásai. Ezek szerint ő, Cumaná mellett nem csak egészen megveretett, hanem maga is elesett volna.

Északi Amerikának Déli Karolina nevű tartományában nagy gonoszságot akartak elkövetni a Szeretsen rabszolgák, a melyről így irtak Jul. 4-dikén Camden nevű faluból: — „Két napok előtt csak az Isten' mindenható oltalma menté meg falunkat és szomszédságainkat a semmivétettetéstől. A' rabszolgák Jul. 2-dikára viradó éjjel munkába akartak venni egy veszedelmes özszeesküvést, mellyet már Karátsontol fogva főztek. A' plánumjok e' volt, hogy a' falut meggyújtván a' zúrzavarban a' minden hadi készületekkel tele lévő fegyveres házat elfoglalják, a' férjfiakat mind megöljék, s az aszszonyokat, hogy azután vélek bujálkodhassanak, életben hagyják. Mind ezekről már magok vallást tettek. Fogházunk úgy tele van Szeretsenekkel, hogy egymás mellé hanyotán vannak a' földre fektetve s úgy megkötözve, hogy csak a' fejeket mozgathatják. Ma kétségkívül megfognak ölni a' hat főbbecket. Félsz, hogy a' bünösöbbecknek megöleltetések miatt a' többek sok gonoszságokat ne kövessenek-el. Egy Szeretsen árulta-el a' plánumot, de oly feltétel

alatt hogy ő titokban tartattassék, különben ötöt bizonyosan megölnék a' több Szeretsenek.“

A' Magyar országai termés szerzemények' ára, az utóbbi országos vásáron, e' volt.

Gyapjú Egynyérisű

	fl.
1. Mázsa. Megnemesített téli	240—300
— — Megnemesített nyári	200—230
— — Közönséges	100—130
— — Zigara	150—160
— — Magyar	90—100
1. Mázsa Viasz. Sárga	250—265
— — Fejér méz	105—110
— — Sárga méz	80—85
— — Barna méz	70—75
1. Mázsa Dohány Döbrei	50—70
— — Szégedi	55—75
— — Debreczeni	38—44
— — Pétsi	42—55
1. Mázsa Zsir.	135—140
— — Szalonna	145—160
— — Olvasztott Faggyú	105—
1. Akó Szlivovicza:	70—85
— — Rozs Pálinka	65—70
— — Törkök Pálinka	85—90
1. Akó Budai ó bor veres	60—90
— — ideji	18—24
— — fehér ó bor	60—90
— — ideji	25—30
— — Mezőföldi bor	16—18
1. Pár Ókör bór	70—76
— — Tehén bór	55—65
— — Borjú bór	7—8
— — Ló bór	16—18
— — Juh bór	6—8
1. Mása Piskoltz	27—30
— — Hamú Zsir	40—48
— — Repeze Olaj	60—65
— — Apathini Kendér	28—32
1. Kőből Gubats	15—18
100 darab Szarv	15—24